

Brusel 20. května 2022
(OR. en)

9336/22

DEVGEN 100
ACP 60
RELEX 676

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Datum: 20. května 2022

Příjemce: Delegace

Č. předchozího
dokumentu:

8938/22

Předmět: Obnovené partnerství EU s nejméně rozvinutými zeměmi
– závěry Rady (20. května 2022)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o obnoveném partnerství EU s nejméně rozvinutými zeměmi ve znění schváleném Radou na jejím 3870. zasedání, konaném dne 20. května 2022.

**Závěry Rady
o obnoveném partnerství EU s nejméně rozvinutými zeměmi**

1. EU a její členské státy jsou odhodlány podporovat ambiciózní mezinárodní partnerství a jsou odhodlány společně s nejméně rozvinutými zeměmi nalézat mnohostranná řešení globálních výzev v souladu s novým Evropským konsensem o rozvoji a s ohledem na výzvy, kterým tyto země čelí, pokud jde o dosažení Agendy 2030 a jejích 17 cílů udržitelného rozvoje, jakož i cílů Pařížské dohody. V tomto ohledu Rada připomíná odhodlání EU a jejích členských států vymýtit chudobu a hlad, zmírňovat zranitelnost a řešit nerovnosti, aby bylo zajištěno, že nikdo nebude opomenut.
2. S ohledem na zintenzivnění geopolitického soupeření a sílící globální konkurenci Rada zdůrazňuje, že je třeba posílit účinný multilateralismus a společně podporovat udržitelná mezinárodní partnerství založená na společných hodnotách, lidských právech, genderové rovnosti a vzájemném respektu. Nejméně rozvinuté země jsou ceněnými geopolitickými partnery při zajišťování odolnějšího a bezpečnějšího světa, jakož i udržitelného a inkluzivního celosvětového oživení v souvislosti s pandemií COVID-19 a agresí Ruska vůči Ukrajině. Rada vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby reagovaly na specifické potřeby nejméně rozvinutých zemí účinným prováděním těchto partnerství s cílem podpořit rychlejší provádění cílů udržitelného rozvoje.
3. Rada připomíná, že hlavním zdrojem financování nejchudších zemí zůstává oficiální rozvojová pomoc (ORP), zejména v případě nejméně rozvinutých zemí, kterým chybí domácí kapacity pro získání finančních prostředků z jiných zdrojů. EU a její členské státy v postavení největšího celosvětového poskytovatele ORP znovu potvrzují svůj závazek splnit do roku 2030 společně cíl spočívající ve vyčlenění 0,20 % hrubého národního důchodu pro nejméně rozvinuté země, který je hlavním cílem akčního programu z Addis Abeby. Rada zdůrazňuje význam stávajícího rozdílného přístupu k nejméně rozvinutým zemím a vítá revizi kritérií odstupňování statusu nejméně rozvinutých zemí, při níž se zohlední zvláštní problémy nejméně rozvinutých zemí a kritéria se nebudou omezovat pouze na příjem na obyvatele, ale budou zahrnovat i lidské zdroje a ekonomickou a environmentální zranitelnost.

4. Rada vítá, že akční program z Dohy přijatý v březnu 2022 zavazuje k podniknutí konkrétnějších kroků na podporu nejméně rozvinutých zemí, a zdůrazňuje význam závazků EU, členských států a evropských rozvojových bank a finančních institucí, pokud jde o jeho provádění. Se zájmem očekává druhou část 5. zasedání Konference Organizace spojených národů o nejméně rozvinutých zemích plánovanou na rok 2023 a vyzývá k dosažení ambiciózního výsledku. Dále Rada připomíná, že v zájmu zajištění udržitelného a hladkého přechodu je důležité řešit specifické problémy zemí, které přecházejí ze statusu nejméně rozvinutých zemí do vyšší kategorie.
5. Rada připomíná, že přístup EU k mezinárodním partnerstvím je založen na udržitelném a předvídatelném financování a zásadách účinné rozvojové spolupráce, na společných hodnotách a na co nejlepším využití přístupu „tým Evropa“. Rada vybízí Komisi, ESVČ a členské státy, aby zahrnuly konkrétní potřeby nejméně rozvinutých zemí do provádění regionálních a globálních partnerství a strategií, a to na základě inkluzivních procesů, zásady vlastní odpovědnosti a společných zájmů. V tomto duchu vyzývá Rada Komisi, ESVČ a členské státy, aby se dále věnovaly závazkům přijatým na summitu EU–AU konaném ve dnech 17. a 18. února 2022 v Bruselu, jakož i na ministerském fóru EU a indicko-tichomořského regionu, které se konalo dne 22. února 2022 v Paříži, a vycházely z partnerství AKT–EU na základě příslušného *acquis*.
6. Rada zdůrazňuje, že je důležité účinně řešit základní příčiny a hlavní spouštěcí mechanismy konfliktů a nestability, které postihují mnoho nejméně rozvinutých zemí, včetně nerovností, nedostatků v oblasti demokratické a řádné správy a právního státu, změny klimatu a boje o přírodní zdroje. V této souvislosti Rada rovněž zdůrazňuje, že je třeba se i nadále zabývat základními příčinami nelegální migrace a nuceného vysídlování obyvatelstva. Tyto výzvy podtrhují významnou úlohu integrovaných a udržitelných přístupů založených na propojení humanitární pomoci, rozvoje a míru a význam provádění společných analýz konfliktů. Rada konstatuje, že chudoba a nerovnosti, zejména v nejméně rozvinutých zemích, zvyšují riziko konfliktů a nestability. V tomto ohledu Rada zdůrazňuje, že je třeba předcházet novým krizím a reagovat na ně, budovat odolnost s cílem řešit příčiny nestability a prosazovat inkluzivní a udržitelné oživení v souladu s přístupem „dosáhnout lepšího a ekologičtějšího oživení“ v souladu s cíli udržitelného rozvoje, řešit všechny druhy nerovností a nikoho neopomíjet.

7. Rada bere s hlubokým znepokojením na vědomí významný negativní dopad, který má na celosvětové potravinové zabezpečení a ceny potravin agrese Ruska vůči Ukrajině. To ještě zhoršuje již znepokojivou celosvětovou situaci v oblasti potravinového zabezpečení způsobenou pandemií COVID-19, změnou klimatu a dalšími globálními výzvami, které mají dopad zejména na nejméně rozvinuté země a země nejvíce závislé na vnějších dodávkách potravin, energie a hnojiv, jak zdůraznila skupina OSN pro reakci na krizi. V tomto ohledu Rada znovu potvrzuje, že ke zvýšení mezinárodního úsilí o řešení globálních problémů v oblasti potravinového a výživového zabezpečení je zapotřebí včasná a účinná koordinace s mezinárodními organizacemi a dalšími příslušnými partnery a iniciativami, jako jsou FAO a další agentury se sídlem v Římě, Globální aliance pro potravinové zabezpečení v rámci skupiny G7 a iniciativa FARM. Zejména zdůrazňuje, že je třeba posílit vlastní udržitelné kapacity nejméně rozvinutých zemí pro produkci potravin, diverzifikovat jejich potravinové řetězce a omezit překážky bránící volnému obchodu s potravinovými komoditami. EU bude v souladu se sdělením z března 2022 s názvem „Zajištění potravinového zabezpečení a posílení odolnosti potravinových systémů“ nadále partnerské země, zejména ty nejzranitelnější, podporovat při jejich přechodu k odolným a udržitelným potravinovým systémům.
8. Rada zdůrazňuje, že nejméně rozvinuté země jsou velice zranitelné, pokud jde o změnu klimatu, úbytek biologické rozmanitosti a zhoršování stavu životního prostředí, a hrají významnou úlohu při ochraně klimatu a zachování biologické rozmanitosti. S odkazem na Pařížskou dohodu a Klimatický pakt z Glasgow Rada uznává specifické potřeby a výzvy nejméně rozvinutých zemí, pokud jde o přizpůsobení se změně klimatu a její zmírňování. Dále vítá pokrok, jehož bylo ohledně nejméně rozvinutých zemí dosaženo na 26. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC), a nedávnou práci Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC), jako je jeho příspěvek na téma „Dopady, adaptace a zranitelnost“. Vyzývá, aby byl na 15. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti přijat ambiciózní nový celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost s jasnými cíli a silným a transparentním režimem provádění, na nějž budou rovněž určeny odpovídající finanční a nefinanční zdroje, které jsou pro nejméně rozvinuté země zásadní. Stejně jako v jiných zemích by i politiky v nejméně rozvinutých zemích týkající se hospodářského a sociálního rozvoje, přizpůsobení se změně klimatu, zachování a udržitelného využívání biologické rozmanitosti, integrovaného hospodaření s vodními zdroji a boje proti degradaci půdy, odlesňování a dezertifikaci, jakož i opatření pro připravenost na katastrofy měly být prováděny integrovaným a soudržným způsobem s cílem podpořit odolnost vůči změně klimatu a podpořit udržitelné hospodaření s přírodními ekosystémy, jak dokládá například akcelerator Velká zelená zed’.

9. Rada se znepokojením konstatuje, že krize COVID-19 jasně poukázala na velkou zranitelnost nejméně rozvinutých zemí vůči vnějším otřesům a zpomalila dosahování cílů udržitelného rozvoje v nejméně rozvinutých zemích, zejména pokud jde o lidský rozvoj. Vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby kladly zvláštní důraz na lidský rozvoj v nejméně rozvinutých zemích uplatňováním uceleného přístupu v oblasti zdraví a lidských práv, potravinového a výživového zabezpečení, vzdělávání, digitalizace, přístupu k sociální ochraně a vytváření důstojných pracovních míst. V tomto ohledu Rada připomíná význam transformačního přístupu, který se zabývá základními příčinami genderových nerovností, a rovněž zdůrazňuje, že prosazování genderové rovnosti, posílení postavení žen a začleňování genderového hlediska, jakož i řešení vícenásobné diskriminace, jíž čelí osoby, které jsou zranitelné nebo marginalizované, má v nejméně rozvinutých zemích zásadní význam a je prioritou EU ve všech oblastech činnosti. Rada připomíná, že EU je i nadále odhodlána vyvinout další úsilí a přijmout opatření s cílem prosazovat, chránit a naplňovat všechna lidská práva a usilovat o úplné a účinné provádění Pekingské akční platformy a akčního programu Mezinárodní konference o populaci a rozvoji, jakož i výsledků jejich hodnotících konferencí, a v této souvislosti se bude nadále zasazovat o sexuální a reprodukční zdraví a práva. S ohledem na to EU znovu potvrzuje odhodlání prosazovat, chránit a uplatňovat právo každého jednotlivce na plnou kontrolu nad záležitostmi souvisejícími s jeho sexualitou a sexuálním a reprodukčním zdravím a právo o nich svobodně a odpovědně rozhodovat, bez diskriminace, nátlaku a násilí. EU dále zdůrazňuje, že je zapotřebí všeobecný přístup ke kvalitním a dostupným komplexním informacím o sexuálním a reprodukčním zdraví a ke vzdělávání, včetně komplexní sexuální výchovy, jakož i ke službám zdravotní péče.
10. Rada Komisi, ESVČ a členské státy vyzývá, aby dále podporovaly posilování kapacit systémů zdravotní péče a veřejných infrastruktur v nejméně rozvinutých zemích s cílem dosáhnout všeobecné zdravotní péče. Zvláštní pozornost by měla být věnována regulačním rámcům a výrobním kapacitám ve farmaceutickém odvětví a zlepšení dostupnosti vody a přístupu k odpovídajícím sanitárním a hygienickým zařízením (WASH) a k základním zdravotnickým službám. Rada v tomto ohledu zdůrazňuje iniciativy „týmu Evropa“ vyvíjené v Africe, které se týkají například zdravotní bezpečnosti a prevence pandemií, připravenosti a reakce na ně, elektronického zdravotnictví, výroby očkovacích látek, léčivých přípravků a technologií souvisejících s výrobky sloužícími k péči o zdraví a přístupu k nim, jakož i podpory ústavů veřejného zdraví.

11. Rada zdůrazňuje význam podpory posilování vzdělávacích systémů v nejméně rozvinutých zemích s cílem umožnit spravedlivý a inkluzivní přístup ke kvalitnímu vzdělávání pro všechny, se zvláštním zaměřením na dívky a mladé ženy, osoby se zdravotním postižením a osoby v nejzranitelnějším postavení. Zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost stravě, kterou děti a dospívající potřebují pro správný růst a k tomu, aby mohli plně rozvíjet svůj potenciál, a to i prostřednictvím školních programů zaměřených na zdraví a výživu. Vyzdvihuje význam mladých lidí při utváření budoucnosti svých zemí, jakož i potřebu poskytnout jim vyhlídky do budoucna založené na rozvoji dovedností a lepší integraci v souladu s potřebami místního trhu práce. Rada vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby v nejméně rozvinutých zemích podporovaly budování kapacit v oblasti základního a středního vzdělávání, technického a odborného vzdělávání a přípravy, jakož i vysokoškolských a výzkumných institucí. V tomto ohledu Rada zdůrazňuje, že je důležité zapojit výzkumné pracovníky z nejméně rozvinutých zemí do obnoveného procesu reflexe o výzvách specifických pro jednotlivé země a regiony a o vhodných nástrojích k jejich řešení.
12. Rada vybízí Komisi, ESVČ a členské státy, aby na místní úrovni pokračovaly ve svém úsilí o posílení endogenních kapacit ekonomik nejméně rozvinutých zemí prosazováním udržitelného rozvoje, obchodu a odolných ekonomik, mimo jiné prostřednictvím strukturálních reforem se zvláštním zaměřením na posílení mobilizace domácích zdrojů, řízení veřejných financí, řádné správy věcí veřejných a zlepšení podmínek pro rozvoj soukromého sektoru a přímých zahraničních investic, jakož i na odpovědné obchodní chování a standardy náležité péče. Při plnění těchto cílů Rada uznává, pokud to podmínky dovolí, úlohu rozpočtové podpory a budování kapacit, včetně odborných znalostí evropského veřejného sektoru a partnerství na rovnocenném základě. Rada zdůrazňuje strukturální zranitelnost trhu práce v nejméně rozvinutých zemích a dopad pandemie COVID-19 na výrobu a produktivitu a zdůrazňuje, že je důležité podporovat zaměstnanost a důstojnou práci a posilovat instituce trhu práce. Dále vyzývá k včasnému, koordinovanému a transparentnímu provádění „společného rámce pro dluhové režimy nad rámec DSSI“ a iniciativy týkající se dobrovolného směřování ve formě zvláštních práv čerpání na pomoc zranitelným zemím nebo volně použitelných měn z členských států a z jiných zemí se silnou zahraniční pozicí s cílem podpořit oživení těchto zranitelných zemí.

13. Rada vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby se dále věnovaly cílům strategie Global Gateway (Globální brána) a usnadnily tak veřejné a soukromé investice do udržitelné konektivity a kvalitní infrastruktury, a to na základě potřeb a příležitostí místních a regionálních ekonomik a komunit, jak bylo určeno v rámci dialogů s partnerskými zeměmi, jakož i strategickým zájmům EU. Rovněž Komisi vyzývá, aby v koordinaci s ESVČ, jakož i s členskými státy a evropskými rozvojovými bankami a finančními institucemi:

– prozkoumala možnosti poskytování technické pomoci nejméně rozvinutým zemím, pokud možno v souladu s přístupem „tým Evropa“, a podpořila tak rozvoj udržitelných projektů financovatelných bankami a vytvoření prostředí, které bude příznivé pro zvýšení udržitelného financování a investic;

– prozkoumala způsoby inovativního a inkluzivního financování s cílem mobilizovat soukromý kapitál pro nejméně rozvinuté země, s přihlédnutím ke stávajícím osvědčeným postupům a souvisejícím mezinárodním iniciativám, včetně partnerství skupiny G7 pro infrastrukturu a investice.

Projekty v oblasti konektivity by měly být plánovány a prováděny v souladu s nejprísnejšími standardy v sociální, hospodářské a environmentální oblasti.

14. Rada rovněž uznává klíčovou úlohu, kterou v inkluzivním a udržitelném rozvoji hrají místní orgány a organizace občanské společnosti jako nezávislí aktéři správy věcí veřejných a rozvoje, a to jak samostatně, tak jako prováděcí partneři. Rada vyjadřuje znepokojení nad zmenšujícím se prostorem pro občanskou společnost a zdůrazňuje, že ochrana a podpora občanského prostoru pro občanskou společnost má v mnoha nejméně rozvinutých zemích zásadní význam. Relevantními nástroji evropské politiky spolupráce s nejméně rozvinutými zeměmi jsou rovněž decentralizovaná spolupráce a odborné znalosti veřejného sektoru, které posilují institucionální kapacity a upevňují místní hospodářský rozvoj a správu věcí veřejných.

15. Rada vybízí Komisi, ESVČ a členské státy, aby pro posílenou spolupráci s nejméně rozvinutými zeměmi a při provádění Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI – Globální Evropa) využívaly přístup „tým Evropa“. V rámci tohoto nového uceleného a inkluzivního přístupu by měly být mobilizovány všechny nástroje dostupné pro nejméně rozvinuté země, zejména iniciativy „týmu Evropa“ a nástroje evropské struktury pro financování rozvoje, jako je Evropský fond pro udržitelný rozvoj plus (EFSD+), a to prostřednictvím posílené úlohy evropských rozvojových bank a finančních institucí, včetně Evropské investiční banky (EIB) a Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD), a ve spolupráci s místními a regionálními bankami a dalšími mezinárodními subjekty. Zvláštní pozornost by při uplatňování postupů a nástrojů v nejméně rozvinutých zemích měla být věnována specifickým výzvám, zejména nestabilní situaci, situaci během konfliktu nebo po jeho skončení.
16. Rada zdůrazňuje, že je důležité zvyšovat soudržnost a zlepšovat viditelnost partnerství EU s nejméně rozvinutými zeměmi, a to na základě přístupu „tým Evropa“, například s využitím strategie Global Gateway (Globální brána), a konstatuje, že je třeba usilovat o koordinovanou komunikační strategii pro boj proti dezinformacím. Vyzývá Komisi, ESVČ, EIB, EBRD a členské státy, aby zajistily účinnou komunikaci a diplomatické kontakty ohledně společného úsilí EU v rámci přístupu „tým Evropa“, mimo jiné prostřednictvím koordinace mezi delegacemi EU a členskými státy.
-